

Brüssel, 6.2.2019
COM(2019) 54 final

2019/0026 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil seoses teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooni III lisa muudatustega

SELETUSKIRI

1. KAVANDATAV REGULEERIMISESE

Käesolev ettepanek käsitleb otsust, millega määratakse kindlaks liidu nimel Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsil võetav seisukoht seoses Rotterdami konventsiooni III lisasse täiendavate kemikaalide kandmise otsuste kavandatud vastuvõtmisega.

2. ETTEPANEKU TAUST

2.1. Rotterdami konventsioon

Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooni (edaspidi „konventsioon“) eesmärk on suurendada konventsiooniosaliste ühist vastutust ning soodustada nende koostööd ohtlike kemikaalide rahvusvahelises kaubanduses, et kaitsta inimeste tervist ja keskkonda ning aidata kaasa nende kemikaalide keskkonnaohutule kasutamisele. Konventsiooniga kehtestatakse õiguslikult siduvad kohustused eelnevalt teatatud nõusoleku korra rakendamiseks ning kaitstakse riike, eriti arenguriike, kemikaalide soovimatu impordi eest, nähes eksportivatele konventsiooniosalistele ette ekspordikohustused.

Leping jõustus 24. veebruaril 2004.

Euroopa Liit ja kõik 28 liikmesriiki on konventsiooni osalised¹.

2.2. Rotterdami konventsiooni osaliste konverents

Konventsiooni artikli 18 kohaselt asutatud konventsiooniosaliste konverents on Rotterdami konventsiooni juhtorgan. See organ kohtub tavaliselt iga kahe aasta tagant, et jälgida konventsiooni rakendamist. Samuti hindab konverents talle kemikaalide hindamise komitee poolt arutamiseks esitatud kemikaale.

Vastavalt konventsiooniosaliste konverentsi kodukorra artiklitele 44 ja 45 on igal konventsiooniosalisel üks hääl. Piirkondlikel majandusintegratsiooni organisatsioonidel, nagu EL, on aga nii palju hääli, kui palju nende liikmesriike on konventsiooni osalised.

2.3. Konventsiooniosaliste konverentsi kavandataav akt

Konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal korralisel istungil, mis toimub 29. aprillist kuni 10. maini 2019, arutatakse konventsiooni III lisasse täiendavate kemikaalide kandmise otsuste vastuvõtmist.

Kavandatavate aktide eesmärk on kanda konventsiooni III lisasse täiendavaid kemikaale. III lisasse kandmine tähendab, et asjaomaste kemikaalide suhtes rakendatakse konventsiooni kohast eelnevalt teatatud nõusoleku korda, kui nendega kaubeldakse rahvusvaheliselt.

Kavandatavad aktid muutuvad konventsiooniosalistele siduvaks kooskõlas konventsiooni artikli 22 lõike 5 punktiga c, milles on sätestatud: „Hoiulevõtja teatab kohe kõikidele konventsiooniosalistele III lisa muutmist käsitlevast otsusest. Muudatus jõustub kõikide konventsiooniosaliste suhtes nimetatud otsuses kindlaksmääratud kuupäevast.“

¹ Nõukogu 25. septembri 2006. aasta otsus 2006/730/EÜ teatavate rahvusvaheliselt kaubeldavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiidide suhtes kohaldatavat eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri käsitleva Rotterdami konventsiooni Euroopa Ühenduse nimel sõlmimise kohta (ELT L 299, 28.10.2006, lk 23–25).

3. LIIDU NIMEL VÕETAV SEISUKOHT

Komisjon teeb nõukogule ettepaneku otsuse kohta toetada konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal istungil liidu nimel otsuseid, millega muudetakse konventsiooni III lisa. Nende otsustega kantakse III lisasse täiendavaid kemikaale, mille suhtes rakendatakse seejärel konventsiooni kohast eelnevalt teatatud nõusoleku korda.

Konventsiooniosaliste konverentsile vastuvõtmiseks esitatavad otsused tuginevad soovitud, mille on teinud kemikaalide hindamise komitee, kes on konverentsi allorgan. Kemikaalide hindamise komitee poolt III lisasse kandmiseks soovitatud kemikaalid leiti olevat vastavuses konventsiooni II lisa kriteeriumidega.

Liidu kui keskkonnapoliitika kujundamise eestvedaja jaoks on oluline kinnitada oma üleilmset kohustust edendada mitmepoolsete keskkonnalepingute ja -standardite paremat rakendamist. See tähendab ka nende lepingute alusel tegutsevate teaduslike allorganite poolt vastu võetud soovitude toetamist ja rakendamist ning selliste soovitude aluseks olevates lepingutes sisalduvate kriteeriumide järgimist.

Lisaks on see algatus kooskõlas president Junckeri prioriteediga saada rahvusvahelisel tasandil tugevamaks tegijaks, kestliku arengu eesmärkidega (eelkõige eesmärk nr 3 „hea tervis“ ning eesmärk nr 12 „vastutustundlik tarbimine ja tootmine“) ning seitsmenda keskkonnavalase tegevusprogrammiga.

Seepärast peaks liit toetama kavandatud otsuseid kanda III lisasse atsetokloor, karbosulfaan, krüsootilasbest, fentioon (üliväikeses koguses valmistatavad (*ultra low volume*, ULV) tooted, mille koostises on toimeainet vähemalt 640 g/l), heksabromotsüklododekaan, vedeltooted (emulgeeruv kontsentraat ja lahustuv kontsentraat), mille koostises on parakvaatdikloriidi vähemalt 276 g/l, millele vastab parakvaatioonide sisaldus vähemalt 200 g/l, ning foraat. Nende kemikaalide suhtes rakendatakse juba määruse (EL) nr 649/2012 kohaseid ekspordipiiranguid, mis on sarnased konventsiooniga ette nähtud ekspordipiirangutega.

Tuleb kindlaks määrata liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, sest III lisa muudatused on liidule õiguslikult siduvad ja neid tuleb kajastada määruses (EL) nr 649/2012, millega rakendatakse Rotterdami konventsiooni liidus.

4. ÕIGUSLIK ALUS

4.1. Menetlusõiguslik alus

4.1.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikes 9 on sätestatud: „[n]õukogu võtab komisjoni [...] ettepaneku põhjal vastu otsuse, millega [...] kehtestatakse lepingus sätestatud organis liidu nimel võetavad seisukohad, kui asjaomasel organil tuleb vastu võtta õigusliku toimega akte, välja arvatud õigusaktid, millega täiendatakse või muudetakse lepingu institutsioonilist raamistikku.“

Mõiste „õigusliku toimega aktid“ hõlmab akte, millel on õiguslik toime asjaomase organi suhtes kehtiva rahvusvahelise õiguse normide alusel. Siia hulka kuuluvad ka sellised õiguslikud vahendid, mis ei ole rahvusvahelise õiguse kohaselt siduvad, aga mis „võivad mõjutada otsustavalt liidu seadusandja vastu võetud õigusaktide sisu“².

² Euroopa Kohtu otsus, 7.10.2014, Saksamaa vs. komisjon, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, punktid 61–64.

4.1.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Konventsiooniosaliste konverents on lepinguga, s.t teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooniga ettenähtud organ.

Akt, mille konventsiooniosaliste konverents peab vastu võtma, on õigusliku toimega akt. Kavandatav akt on rahvusvahelise õiguse alusel siduv kooskõlas Rotterdami konventsiooni artikli 22 lõikega 5 ning seda tuleb kajastada Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määruses (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta³. Seda põhjusel, et kõnealuse määruse artikli 23 lõike 1 kohaselt tuleb selle I lisas esitatud kemikaalide loetelu konventsiooniga seotud muutusi arvestades läbi vaadata.

Kavandatav akt ei täienda ega muuda lepingu institutsioonilist raamistikku.

Seega on esildatud otsuse menetlusõiguslik alus ELi toimimise lepingu artikli 218 lõige 9.

4.2. Materiaalõiguslik alus

4.2.1. Põhimõtted

ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõiguslik alus sõltub eelkõige selle kavandatava akti eesmärgist ja sisust, mille kohta liidu nimel seisukoht võetakse. Kui kavandatava aktiga taotletakse kahte eesmärki või reguleeritakse kahte valdkonda ning üht neist võib pidada peamiseks või ülekaalukaks, samas kui teine on kõrvalise tähtsusega, peab ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohasel otsusel olema üksainus materiaalõiguslik alus, st peamise või ülekaaluka eesmärgi või valdkonna tõttu nõutav õiguslik alus.

Kui kavandatava aktiga taotletakse mitut eesmärki või reguleeritakse mitut valdkonda, mis on üksteisega lahutamatult seotud ning millest ükski ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega, tuleb erandina nimetada ELi toimimise lepingu artikli 218 lõike 9 kohase otsuse materiaalõigusliku alusena mitu vastavat õiguslikku alust.

4.2.2. Kohaldamine käesoleval juhul

Kavandatava aktiga taotletakse eesmarke keskkonna ja kaubanduse valdkonnas ning reguleeritakse neid valdkondi. Kavandatava akti kõnealused aspektid on omavahel lahutamatult seotud ja ükski neist ei ole võrreldes teistega kõrvalise tähtsusega.

Seepärast moodustavad esildatud otsuse materiaalõigusliku aluse järgmised sätted: artikli 192 lõige 1 ning artikli 207 lõige 3 ja lõike 4 esimene lõik.

4.3. Kokkuvõte

Esildatud otsuse õiguslik alus peaks olema ELi toimimise lepingu artikli 192 lõige 1 ning artikli 207 lõige 3 ja lõike 4 esimene lõik koostoimes ELi toimimise lepingu artikli 218 lõikega 9.

³ ELT L 201, 27.7.2012, lk 60.

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS

seisukoha kohta, mis võetakse Euroopa Liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil seoses teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooni III lisa muudatustega

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut, eriti selle artikli 192 lõiget 1 ning artikli 207 lõiget 3 ja lõike 4 esimest lõiku koostoimes artikli 218 lõikega 9,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut

ning arvestades järgmist:

- (1) Teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitlev Rotterdami konventsioon (edaspidi „konventsioon“) jõustus 24. veebruaril 2004 ning see sõlmiti liidu nimel nõukogu otsusega 2006/730/EÜ⁴.
- (2) Rotterdami konventsiooni rakendatakse liidus Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrusega (EL) nr 649/2012⁵.
- (3) Konventsiooni artikli 7 kohaselt võib konventsiooniosaliste konverents võtta vastu III lisa muudatusi.
- (4) Rotterdami konventsiooni osaliste konverentsi üheksandal istungil võetakse eeldatavasti vastu otsused täiendavate kemikaalide III lisasse kandmise kohta.
- (5) On asjakohane määrata kindlaks liidu nimel konventsiooniosaliste konverentsil võetav seisukoht, kuna III lisa muudatused on liidule siduvad.
- (6) Et tagada importivatele riikidele kaitse Rotterdami konventsiooni alusel ja arvestades, et kõik asjakohased konventsiooni kriteeriumid on täidetud, on vajalik ja asjakohane toetada Rotterdami konventsiooni allorgani kemikaalide hindamise komitee soovitusi kanda Rotterdami konventsiooni III lisasse atsetokloor, karbosulfaan, krüsotiilasbest, fentioon (üliväikses koguses valmistatavad (*ultra low volume*, ULV) tooted, mille koostises on toimeainet vähemalt 640 g/l), heksabromotsüklododekaan, foraat ning vedeltooted (emulgeeruv kontsentraat ja lahustuv kontsentraat), mille koostises on parakvaatdikloriidi vähemalt 276 g/l, millele vastab parakvaatioonide sisaldus vähemalt 200 g/l. Need ained on liidus juba keelatud või on nende kasutamine rangelt piiratud ja seepärast kohaldatakse nende suhtes Rotterdami konventsiooni nõuetest rangemaid ekspordinõudeid vastavalt määrusele (EL) nr 649/2012,

⁴ Nõukogu 25. septembri 2006. aasta otsus 2006/730/EÜ teatavate rahvusvaheliselt kaubeldavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiidide suhtes kohaldatavat eelnevalt teatatud nõusoleku protseduuri käsitleva Rotterdami konventsiooni Euroopa Ühenduse nimel sõlmimise kohta (ELT L 299, 28.10.2006, lk 23–25).

⁵ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 4. juuli 2012. aasta määrus (EL) nr 649/2012 ohtlike kemikaalide ekspordi ja impordi kohta (ELT L 201, 27.7.2012, lk 60).

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Euroopa Liidu nimel võetav seisukoht Rotterdami konventsiooniosaliste konverentsi üheksandal kohtumisel on, et liit toetab teatavate ohtlike kemikaalide ja pestitsiididega rahvusvaheliseks kauplemiseks nõusoleku saamise korda käsitleva Rotterdami konventsiooni III lisa muudatuste vastuvõtmist seoses atsetoklooriga, karbosulfaaniga, krüsotiilasbestiga, fentiooniga (üliväikses koguses valmistatavad (*ultra low volume*, ULV) tooted, mille koostises on toimeainet vähemalt 640 g/l), heksabromotsüklododekaaniga, foraadiga ning vedeltoodetega (emulgeeruv kontsentraat ja lahustuv kontsentraat), mille koostises on parakvaatdikloriidi vähemalt 276 g/l, millele vastab parakvaatioonide sisaldus vähemalt 200 g/l.

Artikkel 2

Käesolev otsus on adresseeritud komisjonile.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*